

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsak leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Pred konklavom.

Iz Rima, 10. julija.

Leon XIII. leži na smrtni postelji. Na vatikansko gospodo pa tudi »veličanstvo« smrti nima toliko vpliva, da bi pozabili na — reklamo za papeštvo. Iz Vatikana se je ta teden razširilo vse polno neresnic o umiranju Leona XIII. Še umreti ga ne puste v miru. Ubogi starček ječi v svoji postelji, vatikanski reklam-mojstri pa pripovedujejo o njem vsakovrstnih romanov. Obligatnih »zadnjih besed« in modrih izrekov so skovali že toliko, da bi zadostovali za deset papežev. In to neukusno pretiravanje že sedaj, ko papež živi! Napravili so iz njega nekako višje bitje in vendar je bil človek od mesa in od krvi, človek, ki je imel svoje dobre in svoje slabe lastnosti.

Kdor čita te reklame, dobi utis, kakor bi Leona XIII. tukaj kar obožavali. Resnica pa je, da je rimsko prebivalstvo precej ravnodušno in da ima glede papeža posebno v mislih dobiček, ki ga donese večnemu mestu naval tujcev o pogrebu Leona XIII. in o volitvi novega papeža. Rimljani so pač veliki brezverci in brez vse pijetete. Sicer pa se ne sme pozabiti, da Leona XIII. niso dosti poznali.

Od kar je brezdvomno, da Leon XIII. več ne ozdravi, je vse zanimanje osredotočeno na to, kdo da postane njegov naslednik. Posebno v duhovniških krogih se za Leona že nihče več ne meni in vse le ugiba, komu bo usoda mila, komu nakloni papeško tujaro. Lahko bi se reklo: Borba za tujaro se vrši pred očmi umirajočega papeža.

Velike države, ki imajo kaj vpliva, so vse že ves teden na delu za zmago svojih kandidatov in spletkari se na vse strani, strastno in strupeno, in brez števila je peres in jezikov na delu, da bi kolo sreče obrnili v smislu tistega, ki jih je plačal.

Boj za tujaro je že sedaj jako ljut in vendar je še danes popolnoma nejasno, kdo da zmaga. Kandidatov, ki so »papabili«, je mnogo.

Kardinal Rampolla, sedanjí državni tajnik papežev, je eden prvih kandidatov. Rampolla marki Tindaro je 60 let star. Po smrti kardinala Jacobinija l. 1887. je bil imenovan kardinalom in državnim tajnikom in od tedaj je vodja cerkvene politike. Kdor je kdaj videl tega ponosnega prelata, ta mrki obraz s temnimi očmi, iz katerih šine zdaj in zdaj nekaj blisk prekanjenosti, ta dobi utis, da to ni navaden mož, da je to bistroumen politik, ki pa najbrž ne zna več rožnega venca moliti. Francija, Španija in Portugalska ter mnogo italijanskih kardinalov bi Rampollo kaj radi videli na papeškem prestolu, ali Avstrija vloži proti njemu prav gotovo svoj »veto«, že ker to žele v Berlinu.

Živa antiteza kardinala Rampolle je drugi kandidat, kardinal Gotti. Ta je 69 let star. Bil je menih in sicer karmeličan ter dvakrat general tega reda. L. 1892. je bil s posebno diplomatično misijo poslan v Brazilijo in ker jo je srečno dognal, je bil imenovan kardinalom. Vljubše se sodi, da ima Gotti še največ upanja, da postane papež.

Dekan kardinalskega kolegija in sedanjí začasni vodja cerkve ošabni kardinal Oreglia je sicer že 75 let star, a papež bi vendar rad postal. Prijatelj nima mnogo, največ še med jezuiti, pri katerih je prebil novicijat.

Kardinal Mario Mocenni je kandidat, ki ima vse polno prijateljev. Mocenni je upravitelj Vatikanskih financ, specialno Petrovega novčiča. Ko je prevzel Mocenni finance, so bile iste v jako slabem stanju, ker je tudi v Vatikanu veliko ljudi, ki ljubijo denar čez vse. Mocenni je spravil finance v red in postal za to kardinal. Kot finančni minister je mnogim ljudem izkazal usluge in si s tem pridobil prijateljev.

Kandidatje za papeško krono so tudi: beneški patrijarh, ponižni, do-brosrčni in radodarni kardinal Sarto; potem kardinal Capeceletro, za katerega se najbolj poteguje italijanska »framazonška« vlada, kardinal Agliardi, ki ga podpira angleška vlada, kateri se je prikupil kot apostolski delegat v Bombay, in ki nekako obet pokatoličniti Rusijo, ker je bil l. 1896 kot papežev zastopnik pri kronanju ruskega carja v Moskvi — in končno kardinal Svampa, ki pa utegne propasti samo zato, ker je šele 52 let star.

Končno je jako resen kandidat kardinal Serafino Vanutelli. To je tip rimskega monsignora, eleganten, živahen in zabaven, Vanutelli je bil nuncij v Monakovem, v Bruslju in na Dunaju in ker je odločen nasprotnik Francije in vse politike kardinala Rampolle, ga z veliko vnemo podpirata Avstrija in Nemčija. V Rimu je obče znano, da je njegovo stanovanje opremljeno tako luksorijozno, kakor da stanuje v njem kaka princezinja in znano je tudi, da potrebuje Vanutelli dve uri predno je s svojo toileto gotov. Ženstvo mu je jako naklonjeno in tudi Vanutelli je vnet čestilec lepega spola.

To so torej tisti kandidatje, ki pridejo pred vsemi v poštev. Seveda je prav lahko mogoče, da bo končno izvoljen — kdo drugi.

Pri ugibanju, kdo postane poglavar cerkve, igra od nekaj veliko ulogo prorokovanje Malahijevo. Ta Malahija ni eden malih prorokov svetega pisma, nego je bil l. 1100 škof v Armaghu na Irskem. Njegova prorokovanja so bila natisnena v 16. stoletju in od tedaj se je izkazalo, da se je marsikatero prorokovanje izpolnilo. Malahija označuje v svojem prorokovanju vse papeže, kar jih še bo. Leona XIII. je označil kot »lumen in coelo« (luč na nebu) in res ima rodovina Pecci zvezdo - repaticio v svojem grbu. Papeža Pija VI. je označilo to prorokovanje kot apostolskega romarja (peregrinus

apostolicus) in — res je bil Pij VI. edini papež, ki je napravil romanje, ne na kako božjo pot, nego k cesarju Jožefu II. na Dunaj prosit ga, naj ne razpusti samostanov. Papeža Pija IX. je imenovalo to prorokovanje »Crux de cruce«, kar pomeni »križani od križa« no — italijanski kralji imajo v svojem grbu križ in v znamenju tega grba je bil narejen konec papeški državi.

Naslednik papeža Leona XIII. je v tem prorokovanju označen kot Ignis ardens. Seveda so ljudje že dognali, za katere sedanjih kardinalov bi moglo veljati to prorokovanje. Našli so tri: kardinal Gotti ima v svojem grbu gorečo deblo, kardinal Vanutelli je krščen na ime Serafin, kar pomeni »goreč« in kardinal Svampa ima v svojem grbu zlat žarek, sicer pa pomeni »svampa« v italijanskem poetičnem jeziku — plamen.

Naposled bodi še omenjeno, da pravi Malahijevo prorokovanje, da bo imel Leon XIII. samo še 10 naslednikov, potem da bo konec sveta. No, konec sveta tedaj pač še ne bo, mogoče pa je, da bo konec papeštva.

Bolgarska in Turška.

Konec vsega pomirjevanja in posredovanja bo najbrž vendar le vojska. Položaj med Bolgarsko in Turško se z vsakim dnem postruje. Z vsakim dnem se množijo znaki za krvavi spopad. Bolgarska vlada je protestirala pri velesilah proti zbiranju turške vojske ob bolgarski meji in proti nečloveškemu postopanju turškega vojaštva in političnih oblast-nij napram bolgarskemu prebivalstvu v Macedoniji. Turška je seveda takoj odgovorila ter po svoji navadi vse utajila dolžeč ustaške čete v Macedoniji in Bolgare vse krivde za nemire. In Avstro Ogrska in Rusija sta verjeli sultanu ter poslali bolgarski vladi ostro noto, v kateri obsojate njeno postopanje ter ji nasvetujete mir, češ, da je njuna stvar, skrbeti

za rešitev prepornega macedonskega vprašanja, ker le oni dve skrbite za usodo balkanskih kristjanov.

Bolgarski so na ta način roke vezane. Turška pa se nasprotno sme pripravljati na napad na Bolgarsko. Svojo vojsko sme množiti iz Male Azije ter je dosedaj z izgovorom, da zatira upor Albancev proti reformam, dobila iz Male Azije 80.000 vojakov. Po celi Macedoniji in Albaniji kar mrgoli turških vplivnih agitatorjev, ki pripravljajo ljudstvo za splošno klanje kristjanov. Turško vojaštvo je zbrano tako blizu, da lahko dosepe v treh dneh na bolgarsko mejo. A ta vojska ne dobi niti plače niti živeža od turške države, temuč se preživlja na račun prebivalstva. Vsled tega beže može v gore ter se pridružujejo vstašem, dočim se žene, otroci in starčki izpostavljeni vsakovrstnemu nasilju in krivici.

V turških vojaških krogih se razvija živahna delavnost za vojsko. Posebno časniki so navdušeni za vojsko. Vojne konje dovažajo iz Azije, a vojaški oskrbniki so dobili nalog, da pripravijo v Solunju in na bolgarski meji živeža za 150.000 mož. Tudi topništvo je dobilo ukaz, naj bo pripravljeno za odhod na bojišče. Vojni krogi pritiskajo na sultana naj napove vojno. Sultan se je izjavil: Ako mi velevali zajamčijo, da v slučaju, da vojno izgubim, ne izgubim nobene evropske pokrajine, vas takoj ubogam.

Bolgarska trpi zaradi napetosti s Turčijo tudi velike gospodarske škode. Dežela je preplavljena z macedonskimi beguni, ki delajo konkurenco domačim delavcem ter so sploh breme prebivalstvu. Zaradi premalo razvite trgovine je bila dosedaj Bolgarska navezana večinoma le na izvoz na Turško. Na to sedaj niti misliti ni, ker so bolgarski trgovci v nevarnosti, ako se le pokažejo čez mejo.

Vsem tem neprimlikam ne morejo odpomoči takozvane reforme. Kar si v tem oziru izmišljate Av-

LISTEK.

Svidenje.

P. X. Svoboda: Avtoriziran prevod iz češčine.

(Konec)

III.

Čas je pomalo potekal, ne tako hitro kakor drugače. Gospod Vanječek je bil vedno vznemirjen; mislil je samo na svidenje z otroci in vnuki. Pomislil si je vsak trenotek, da živi s svojo ženo petdeset let in vselej je zaklical: »Moj Bog, petdeset let, petdeset let!« Z babico sta govorila zdaj samo o dveh rečeh. O bližajoči se zlati svatbi ali o glavnih dogodkih svojega petdesetletnega zakona. Vspominjala sta se in se radovala. Zdela sta se imenitnejšim in vedno sta menjavala program slavnosti. Dedek je črtal dan na dan v koledarju predno je šel spat. »Tako, žena,« je dejal, »še devetdeset — še devetosemdeset dni —« In tako je oglašal vsak večer za eden dan manj. Pristavljaj je veselo: »A kaj, kadar rečem, nu torej, še en dan!«

Z Josipom so si dopisovali. Zve dela sta, da ima osemnajstletno hči Olgo, veselo in lepo, in dva sina študenta. Dobila sta tudi njihove slike. Babica jih je spravila v skrinjo. Dopoldne sta jih gledala v vrtu, zvečer v sobi. Dedek je našel, da je starejši vnuk podoben babici.

Vsaki dan sta postajala stara zakonca bolj vznemirjena. Dan zlate poroke, 3. september, je stal pred njima, kakor cilj dolgega romanja, kakor posvečeni vrh, kakor kraljestvo jedinega veselja. Zdela se jima je, kakor da bi bilo vse njihovo življenje samo zato, da zavžijeta ta veliki dan. Hodila sta po tratih v vrtu, vodila se in z veselimi očmi gledala, kako cvetje cvete, sadje zori, oblaki plavajo. Nista imela niti skrbij, niti bojznosti pred smrtjo, bila sta samo razburjena s čakanjem velike sreče.

Slutila sta, da jima otroci skrivaj, med seboj pripravljajo mnogo presenečenj, in da tudi gospod dekan dela priprave k ti neobičajni slavnosti.

Av gust se je bližal h koncu. Dedek je oznanjal le še malo dni. Bil je resen, ali še bolj vznemirjen,

kakor kdaj prej. Hodil je sam k rečici in gledal v modrikaste, daljne gozdove, kjer je bila železniška postaja. Dolga cesta z jabolkovo alejo je peljala k nji od mosta. »Po ti se pripelje Josip,« si je mislil.

Vsi otroci so oznanili skupni prihod na 2. septembra ob štirih popoldne.

Ta dan dedek ni mogel spati. Vstal je in odšel ven. Danilo se je, Bela megla se je nesla nad rečico. Trava je bila rosna, nebo nekako kalno. Vonj zrelih jabolk je navdajal hladni zrak. Moral si je oddahniti, da bi prišel k sebi.

Za nekaj časa je začelo deževati, ali samo kratko dobo. Zjasnilo se je popolnoma, sonce je prisejalo in vzduh je hitro postal toplejši. Dedek se je vrnil domov.

Babica je stala pri oknu in pela sveto pesem. Solnce se je razlivalo po njenih sivih laseh in sklenjenih rokah. Velike njene oči, tako globoko upale, so gledale kvišku. Dedek se je zastavil, da bi je ne motil. Sklenil je roke in molil. Zahvaljevala sta se Bogu. Nista vedela o skrbeh svojih, nista vedela o presta-

nih težavah, nista vedela, da smrt že hodi okrog bele njihove hišice. Veselila sta se vsega, kar jih je pričakovalo, kakor da bi bil dan zlate svatbe njihova vrata, ki peljejo v večno blaženost.

Že ob eni sta se začela oblačiti k prihodu otrok in vnukov. Babica je odprla stare svoje skrinje in vzela iz njih redke spominske darove, da bi se z njimi nakinčila: Empirovo garnituro iz topasov in prstan po materi. V lase si je dala koščen glavnik z granati, katerega ji je pred petdesetimi leti na poročni dan darovala mati ženinova. V črni, svileni obleki, kakor so se nosile okrog šestdesetih let in v kateri je hodila s hčerami na ples, je bila videti večja in resnejša. Postava njena, kakor da bi se bila naravnala in obraz pomladil.

Dedek je bil raztresen in se je dolgo oblačil do praznične, črne svoje obleke. Tanka, zlata verižica se mu je bliskala okrog vratu. Veliki, pečatni prstan se je po dvajsetih letih zopet zasvetil na kazalcu desne roke njegove. Ni govoril. Zdela se mu je, kakor da je z vzemi temi

pripravami utrujen, da ga boli glava in da se mu moti pogled; ali bal se je kaj reči. Strašil se je sam, da bo zvečer pri gostiji, katera je imela biti v gostilni na trgu, zaspan.

Ob treh so zadržale na cesti štiri kočije. Vozile so se na kolo-dvor. Dedek je pogledal za njimi skozi okno in srce mu je zabušilo. Mislil si je, kaj vse se za kratek čas zgodi, kako se zbere vse potomstvo, kako se pripelje tudi Josip, kako se vsi združijo v edini, vroči ljubezni... in ni si mogel predstaviti vse to. Ogledal se je za babico. Molila je iz bukvic.

»Moj Bog,« je vzdihnil, »pred velikim veseljem je človeku kakor pred težavami, ves se tresem. Mislim, da vsega tega niti ne preživim!«

Babica je prikimala z glavo, brez da bi bila prenehala z molitvijo. Po drobnih njenih rokah in prstih razlili so se svetli solnčni trakovi.

Po četrti uri sta šla na vrt globoko ginjena. Gledala sta proti postaji. Iz daljave so drdrala kočije. Obema je udarilo srce. Solnce je toplo sijalo.

